

האתגר בהוראת ספר ויקרא

שלושה מפגשים עם ה'

יהודה טרופר
מפמ"ר תנ"ך בחמ"ד
052-3795743
yehudatr@gmail.com

האתגר

• כן אמתק! וואו כן אמתות!!

• לא אמתק

• ~~פרטי פרטי~~

• פרטי פרטי

• כן ראוונטי!!!

• לא ראוונטי

אתר
חט"ב

אתר
יסודי

מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת

ויקרא כ"ג, יא-טז:

וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת יִנִּיפוּ הַכֹּהֵן ... וְסִפְרֹתֶם לָכֶם
מִמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת מִיּוֹם הַבִּיאָתְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת שָׁבֹתוֹת תְּמַיִמַת תִּהְיֶינָה: עַד
מִמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת הַשְּׂבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה':

פשוט לפתוח תנך <<< www.hatanakh.com

ימי עיון בתנ"ך תשע"ו

ה ר צ ו ג

מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת

ויקרא כ"ג, יא-טז:

וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם **מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת** יְנִיפְנוּ הַכֹּהֵן ... וְסִפְרֹתֶם לָכֶם
מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת **שָׁבוֹת** תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד
מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה':

www.hatanakh.com פשוט לפתוח תנך <<<

ימי עיון בתנ"ך תשע"ו

ה ר צ ו ג

מה יש בספר ויקרא?

קדושה (יט-כז)	טומאה וטהרה (יא-יח)	קרבנות (א-י)
"קדושים תהיו!!!" (י"ט)	מאכלות אסורות (י"א)	ויקרא – נדבה וחובה (א'-ה')
עונשי עריות (כ')	טומאת נבלה (י"א)	צו – קדשי קודשים וקדשים קלים (ו'-ז')
קדושת כהנים (כ"א)	טומאת יולדת (י"ב)	שבעת ימי המילואים (ח')
שמירת קדשי בני ישראל (כ"ב)	צרעת (אדם, בגדים ובתים) (י"ג-י"ד)	היום השמיני – השראת שכינה (ט')
קדושת זמן – מועדים (כ"ג)	טומאות היוצאות מהגוף (ט"ו)	מות נדב ואביהוא (י')
מנורה, לחם הפנים, המקלל, עין תחת עין (כ"ד)	עבודת כהן גדול ביום הכיפור (ט"ז)	
קדושת הארץ – שמיטה ויובל (כ"ה)	איסורי "דם" (י"ז)	
הברית - ברכה וקללה (כ"ו)	איסורי עריות (י"ח)	
הקדשות (כ"ז)	פשוט לניתוח תנך <<< h a t a n a k h . c o m ימי עיון בתנ"ך תשע"ו	

כפילות?

ויקרא י"ט

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(ג) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבַּתִּי תִשְׁמְרוּ.

(ד) אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים

וְאֵלֵהֶי מִסָּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

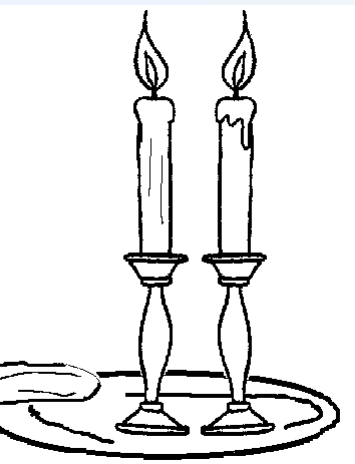
אָנִי ה':

(ל) אֶת שַׁבַּתִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקֻּדְשֵׁי תִירָאוּ.

(לא) אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֲבֹת וְאֶל הַיִּדְעָנִים

אֶל תִּבְקְשׁוּ לְטַמְּאָהּ בָּהֶם

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

כפילות?

ויקרא י"ט

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(ג) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו **תִּירָאוּ** וְאֶת **שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ**.

(ד) **אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים**

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

וְאֵלֵהי מַסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם

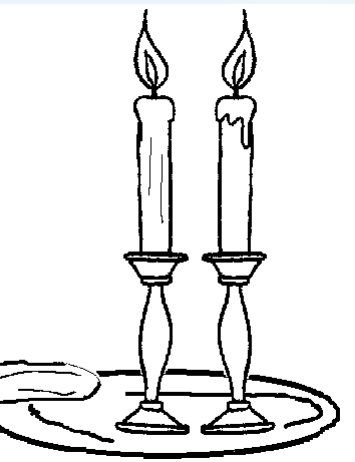
אָנִי ה':

(ל) אֶת **שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ** וּמִקֹּדְשֵׁי **תִירָאוּ**

(לא) **אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֲבֹת וְאֶל הַיְדֻעָנִים**

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

אַל תִּבְקֹשׁוּ לְטַמְּאָה בָּהֶם

כפילות נוספת? מיקום תמוה?

ויקרא י"ט

(ג) איש אמו ואביו **תִּירָאוּ** וְאֶת **שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ**:
אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(ד) **אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים**

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

וְאֵלֵהי מַסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם

אָנִי ה':

(ל) אֶת **שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ** וּמִקְדָּשֵׁי **תִּירָאוּ**

(לא) **אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱבֹת וְאֶל הַיְדֻעָנִים**

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

אֵל תִּבְקֹשׁוּ לְטַמְּאָה בָּהֶם

ויקרא כ"ו

(א) **לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים**

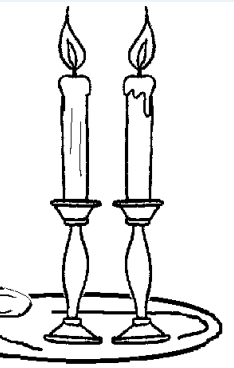
וּפְסָל וּמַצֵּבָה לֹא תַקִּימוּ לָכֶם

כִּי אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

וְאֶבֶן מִשְׁפָּיִת לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהַשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ

אָנִי ה':

(ב) אֶת **שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ** וּמִקְדָּשֵׁי **תִּירָאוּ**

שבת

שבת – כ"ג-כ"ד

י"ט, ג איש אמו ואביו תיראו ואת **שבתתי** תשמרו אני ה' אלהיכם:
(ל) את **שבתתי** תשמרו ומקדשי תיראו אני ה':

כ"ג, ג) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי **שבת שבתון** מקרא קדש כל
מלאכה לא תעשו **שבת** הוא לה' בכלל מושבתיכם: פ

(יא) והניף את העמר לפני ה' לרצונכם ממחרת **השבת** יניפנו הכהן:

(טו) וספרתם לכם ממחרת **השבת** מיום הביאכם את עמר התנופה שבע **שבתות**
תמימת תהיינה: (טז) עד ממחרת **השבת** השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם
מנחה חדשה לה':

(כד) דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם **שבתון** זכרון
תרועה מקרא קדש:

(לב) **שבת שבתון** הוא לכם ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד
ערב **תשבתו שבתכם**: פ

(לז) אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה לה' עלה ומנחה
זבח ונסכים דבר יום ביומו: (לח) מלבד **שבתות** ה' ומלבד מתנותיכם ומלבד כל
נדריכם ומלבד כל נדבותיכם אשר תתנו לה': (לט) אה בחמשה עשר יום לחדש
השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג ה' שבעת ימים ביום הראשון
שבתון וביום השמיני **שבתון**:

כ"ד, ח) ביום **השבת** ביום **השבת** יערכנו לפני ה' תמיד מאת בני ישראל ברית עולם:

שבת – כ"ה-כ"ו

כ"ה, (ב) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְשַׁבְתָּהּ הָאָרֶץ **שַׁבַּת** לָהּ: (ג) שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמְךָ וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ: (ד) וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית **שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן** יִהְיֶה לָאָרֶץ **שַׁבַּת** לָהּ שְׂדֶךָ לֹא תִזְרַע וְכְרֶמְךָ לֹא תִזְמַר: (ה) אֵת סְפִיחַ קִצִּירְךָ לֹא תִקְצֹר וְאֵת עֲנָבֵי נְזִירְךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת **שַׁבְּתוֹן** יִהְיֶה לָאָרֶץ: (ו) וְהִיְתָה **שַׁבַּת** הָאָרֶץ לָכֶם לֹאכְלָהּ לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכִּירְךָ וּלְתוֹשֵׁבְךָ הַגֵּרִים עִמָּךְ:

(ז) וּלְבַהֲמֹתֶיךָ וּלְחַיֵּיהֶם אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ תִּהְיֶה כָּל תְּבוּאָתָהּ לְאָכְלָהּ:

(ח) וְסִפַּרְתָּ לָךְ שִׁבְעַת **שַׁבְּתוֹת** שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת **שַׁבְּתוֹת** הַשָּׁנִים תִּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה:

כ"ו, (ב) אֵת **שַׁבְּתֹתֶיךָ** תִּשְׁמְרוּ וּמִקִּדְשֵׁי תִירְאוּ אֲנִי ה':

(ו) וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁכֻבְתֶּם וְאִין מִמְּרִיד וְהַשְּׁבִתִי חַיֵּיהֶם רְעָה מִן הָאָרֶץ וְחָרַב לֹא תֵעָבֵר בְּאֶרְצְכֶם:

(לד) אַז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֵת **שַׁבְּתֹתֶיהָ** כֹּל יְמֵי הַשְּׁמָה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם אַז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצַת אֵת **שַׁבְּתֹתֶיהָ**: (לה) כֹּל יְמֵי הַשְּׁמָה **תִּשְׁבַּת** אֵת אֲשֶׁר לֹא **שַׁבְּתָהּ** **בְּשַׁבְּתֵיכֶם** בְּשַׁבְּתֵיכֶם עָלֶיהָ:

(מג) וְהָאָרֶץ תִּעֲזֹב מֵהֶם וְתָרַץ אֵת **שַׁבְּתֹתֶיהָ** בְּהַשְּׁמָה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֵת עֲוֹנֵם

מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת

ויקרא כ"ג, יא-טז:

וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם **מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת** יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן ... וְסִפְרֹתֶם לָכֶם
מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת **שָׁבוֹת** תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד
מַמְחֶרֶת הַשָּׁבֶת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה':

שָׁבֶתוֹ = יוֹם מִלּוּי
הַלְבָּנָה בְּאֲכַדִּית

www.hatanakh.com פשוט לפתוח תנך <<<

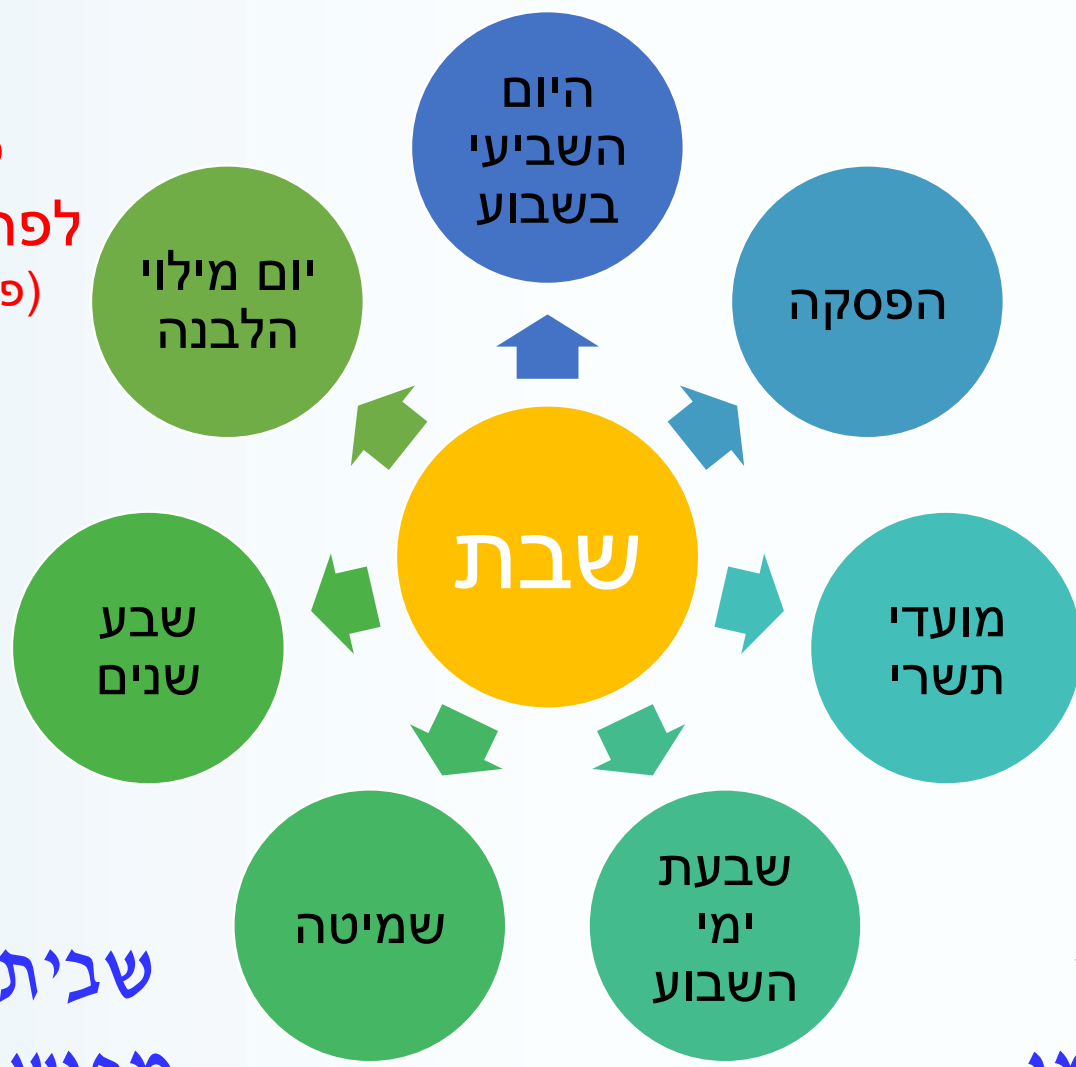
ימי עיון בתנ"ך תשע"ו

ה ר צ ו ג

מילות מפתח
כמותרת עומק
לפרשיות במקרא
(פרופ' יהודה אליצור
מגדים ל"ח)

ויקרא כ"ג-כ"ו

שביתה מאפשרת
מפגש של קדושה

מעגלים שונים
של קדושת זמן

”אֶת שַׁבַּת־תִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקֶּדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי ה'” (ויקרא כ"ו, ב)

הפסוק לכאורה מנותק מכל הקשר!

”שַׁבַּת־תִּי” – כל סוגי השבתות!

פסוק סיכום למצוות השביתה

רצו עברית!

בניין מקטל

- מקומות (מדבר, מסגד, מפעל, משכן, מקדש)

- שם עצם מופשט

ויקרא כ', ג: "ואני אתן את פני באיש ההוא והכרתי אתו מקרב עמו כי מזרעו נתן למלך למען טמא את **מקדשי** ולחלל את שם קדשי" (חזקוני)

ויקרא כ"ג, יב: "ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את **מקדש** אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני ה'" (משך חכמה)

תהלים מ"ו, ט: "לכו חזו **מפעלות** ה' אשר שם שמות בארץ" (ר' מנחם המאירי)

תהלים ס"ו, ה: "לכו וראו **מפעלות** אלהים נורא עלילתה על בני אדם"

"את **שבתתי** **תשמרו** ו**מקדשי** תיראו אני ה'" (ויקרא י"ט, ל. כ"ו, ב)

”אֶת שַׁבַּת־תִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקֳדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי ה'” (ויקרא י"ט, ל)

”שַׁבַּת־תִּי” – כל סוגי השבתות!
”וּמִקֳדְשֵׁי” – קדושתני!

”אֶת שַׁבַּת־תִּי תִשְׁמְרוּ וּמִקֳדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי ה'” (ויקרא כ"ו, ב)

פסוקי פתיחה וסיכום למצוות הקדושה והשביתה,
לפני כריתת הברית.

כפילות? מיקום תמוה? ויקרא י"ט

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(ג) אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבָּתִי תִשְׁמְרוּ.

(ד) אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

וְאֵלֵהי מַסָּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם

אָנִי ה':

(ל) אֶת שַׁבָּתִי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ

(לא) אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱבֹת וְאֶל הַיְדֻעָנִים

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

אַל תִּבְקֹשׁוּ לְטַמְּאָהּ בָּהֶם

י"ט-כ"ו: פּרָקִי קְדוּשָׁה וּשְׁבִיטָה

ויקרא כ"ו

(א) לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים

וּפְסֹל וּמִצֵּבָה לֹא תִקְיִמוּ לָכֶם

כִּי אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

וְאֶבֶן מִשְׁפָּחִית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהַשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ

אָנִי ה':

(ב) אֶת שַׁבָּתִי תִשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ

35 ש.ב.ת.

בראשית

שמות

במדבר

ודברים

קודש ... שבת ... אני ה'

פרק	קדושת... האדם
י"ט – קדושים תהיו!	האדם
כ' – ע"ז ועריות	
כ"א – כהנים והקרבה	מקום + חפץ
כ"ב – קדשי ישראל	
כ"ג – מועדים	זמן
כ"ד – שונות	זמן + מקום
כ"ה – שמיטה ויובל	
כ"ו – הברית	חפץ
כ"ז – הקדשים	
סיכום:	
א'-י"ח	

מקום
צולם

לפני ה'

פשוטה
מפאסים עם ה'
הספר ויקרא

"קדושים
תהיו"
בשגרת החיים
"אני ה'"

קדושה
שביתה
"אני ה'"

אדם
נפש

זמן
שנה

מה יש בספר ויקרא?

קדושה (יט-כז)	טומאה וטהרה (יא-יח)	קרבנות (א-י)
"קדושים תהיו!!!"	מאכלות אסורות (י"א)	ויקרא – נדבה וחובה (א'-ה')
עונשי עריות (כ')	טומאת נבלה (י"א)	צו – קדשי קודשים וקדשים קלים (ו'-ז')
קדושת כהנים (כ"א)	טומאת יולדת (י"ב)	שבעת ימי המילואים (ח')
שמירת קדשי בני ישראל (כ"ב)	צרעת (אדם, בגדים ובתים) (י"ג-י"ד)	היום השמיני – השראת שכינה (ט')
קדושת זמן – מועדים (כ"ג)	טומאות היוצאות מהגוף (ט"ו)	מות נדב ואביהוא (י')
מנורה, לחם הפנים, המקל עין תחת עין (כ"ד)	עבודת כהן גדול ביום הכיפור (ט"ז)	
קדושת הארץ – שמיטה ויובל (כ"ה)	איסורי "דם" (י"ז)	
הברית - ברכה וקללה (כ"ו)	איסורי עריות (י"ח)	
הקדשות (כ"ז)	h a t a n a k h . c o m פשוט לניתוח תנך « ימי עיון בתנ"ך תשע"ו	

י"ט-כ"ו: פרקי קדושה ושבייתה

תהפזיק הפנאמתו

"את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'"

- מה יש ב"שבתות" שאזכר לי להתחבר לה'?
- האם יש מרכיב מסויים בשבת שהוא המשמעותי עבורי?
- האם יש "שבת" מסויימת שיש בה יותר כוח עבורי להתחבר לה'?
- מה אקח מ"החברותא לראש"?

סיכום

האתגר בהוראת ספר ויקרא שלושה מפגשים עם ה'

ארבעה ממדים
בהוראת תנ"ך:

- פשט
- פרשנות
- הקשר רחב
- הקשר אישי

• לא מרתק • כן מרתק! וואו כן משמעות!!

• פרטי פרטי • ~~פרטי פרטי~~

• לא רלוונטי • כן רלוונטי!!!

לשון
מקראית

שאלות
הפנמה

מבנה ספר ויקרא -
שלושה חלקים

מילות מפתח
ככותרת עומק

מקום
צולם

לפני ה'

פשוטה
מפאסימ עם ה'
הספר ויקרא

"קדושים
תהיו"
בשגרת החיים
"אני ה'"

קדושה
שביתה
"אני ה'"

אדם
נפש

זמן
שנה

”זזיִים שֶׁתֵּהָא בְּנוֹ

אֱהָבֶת תִּוְרָה וִירָאֵת שְׁבִימִים”